

Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta
13. lipnja 2012.

Poštovani,

Prilažem prijedloge izmjena Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama sastavljene od strane udruge "Nastavnici organizirano".

Jasno je da je Ministarstvo imalo namjeru na javnu raspravu staviti samo vlastiti prijedlog, a ne i Zakon u cjelini. Međutim, prijedlog promjena ne dotiče neke stvari koje smatramo bitnima tako da se dobar dio naših prijedoga odnosi na prijedlog promjena, a sve ostale na postojeći zakon koji mislimo da bi trebalo mijenjati i više nego što Ministarstvo trenutno predlaže. Također, valjalo bi ozbiljno poraditi na pravilnicima koje donosi ministar jer se u njima najvećim dijelom nalaze prepreke preko kojih se obrazovni sustav mora probijati.

Zbog toga smo si uzeli slobodu ne koristiti predloženi formular za javnu raspravu jer je formular prilagođen drugoj svrsi, a i kako ne bi bilo zabune na što se naši prijedlozi točno odnose. Vjerujemo da će se onaj tko ovo bude čitao moći snaći u tome što je napisano i kamo točno treba ići.

Također bismo htjeli napomenuti da je datum otvaranja javne rasprave bio najgori mogući. Doba godine kad nastavnici imaju apsolutno najviše posla su upravo zadnja dva tjedna nastave. Da smo zlobni, mogli bismo optužiti predlagača za namjerno otežavanje nastavnicima aktivnog sudjelovanja u javnoj raspravi. Međutim, vjerujemo da nije bilo takvih primisli te da je ovo bila nesmotrena greška u koracima kakve će se u budućnosti, nadamo se, izbjegavati. Naravno, jasno nam je da se postupci donošenja novih zakona ne mogu u potpunosti prilagođavati svim potencijalnim sudionicima javne rasprave, ali vjerujemo da manja korekcije od tjedan ili dva ne bi ozbiljno ugrozila vremenik donošenja izmjena Zakona.

Što se tiče samog prijedloga, najprije slijede primjedbe na izmjene Zakona o odgoju i obrazovanju (...), a nakon toga prijedlozi za daljnje izmjene Zakona.

Nadamo se da ćete primjedbe i prijedloge uvažiti.

S poštovanjem
Dalibor Perković
predsjednik

Zagreb, 13. lipnja 2012.

KOMENTARI UDRUGE "NASTAVNICI ORGANIZIRANO" NA PRIJEDLOG IZMJENA ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama (...) Članak 30. , koji se tiče izmjene Čl. 127 postojećeg Zakona o odgoju i obrazovanju (...), stavci (7) i (8):

(7) U postupku izbora i imenovanja ravnatelja članovi školskog odbora iz redova učiteljskog, nastavničkog, odgajateljskog vijeća, vijeća roditelja te radničkog vijeća na sjednicama su obvezni zastupati i iznositi stajališta tijela koje ih je predložilo i/ili izabralo u školski odbor.

(8) Stajališta tijela iz stavka 7. ovoga članka donose se na sjednici učiteljskog, nastavničkog, odgajateljskog vijeća i vijeća roditelja te zbora radnika tajnim glasovanjem.

Komentar: Ideja je svakako dobra, ali, na žalost, teško praktično provediva. Nerješivi problemi mogu nastati ako:

- tijelo koje je predložilo i/ili izabralo članove u školski odbor ima "više stajališta" nego predstavnika u školskom odboru (na primjer, ako je nastavničko vijeće podijeljeno između tri opcije, a ima samo dva predstavnika ili ako je vijeće roditelja podijeljeno između dvije opcije, a ima samo jednog predstavnika)

- ako se izbor ravnatelja obavlja u nekoliko krugova, tijelo koje je predložilo i/ili izabralo članove u školski odbor nema mogućnost iznijeti stajalište o kandidatima koji su ušli u drugi krug

Prijedlog:

1. Omogućiti izravno glasanje nastavničkog i radničkog vijeća te vijeća roditelja o predloženim kandidatima. S obzirom na broj članova školskog odbora iz tih tijela (2, 1 i 1) izračunati koliko je glasova dobio pojedini prijedlog i te glasove tako pribrojati ostalim članovima školskog odbora. Na primjer, ako su se glasovi nastavničkog vijeća podijelili pola-pola, ta dva prijedloga dobivaju po jedan glas. Ukoliko su se podijelili u omjeru 75:25, dva odgovarajuća prijedloga dobivaju 1,5 odnosno 0,5 glasova. Ukoliko su se glasovi roditeljskog vijeća raspodijelili na tri prijedloga u omjeru 60:20:20, onda se jedan glas predstavnika roditelja tako i dijeli: na 0,6, 0,2 i 0,2 glasa. Ukoliko dođe do drugog kruga glasanja, glasovi za prijedloge koji su ispali iz natjecanja se proporcionalno pribrajaju onima koji su ostali.

Alternativni prijedlog je ostaviti taj članak onakvim kakav jest. Iako nije izriječno naglašeno, pretpostavljamo da je povod za izmjenu ovog članka želja da se spriječe malverzacije, kupovanje glasova i slično. Međutim, korupcija se neće iskorijeniti dodatnom birokratizacijom i smišljanjem novih pravila (jer svakom pravilu će se pronaći rupa i prije nego što je doneseno), nego promišljenim i aktivnim djelovanjem svih sudionika sustava.

Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama (...) Članak 20. , koji se tiče izmjene Čl. 89. postojećeg Zakona o odgoju i obrazovanju (...), stavak (2):

(2) Nacionalno vijeće ima predsjednika i četrnaest članova, od kojih je šest iz reda sveučilišnih profesora i znanstvenika, šest iz reda odgojno-obrazovnih radnika iz sustava predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, te dvije osobe izvan sustava odgoja i obrazovanja.

Prijedlog: Bitno promijeniti omjer sveučilišnih i srednjo-osnovnoškolskih radnika u korist potonjih.

Obrazloženje: Jedan od glavnih razloga lošeg stanja u hrvatskom školstvu, nemušnosti propisa i njihove neusklađenosti sa stvarnošću je činjenica da u oblikovanju obrazovnog sustava sudjeluju ljudi koji nemaju nikakvog praktičnog iskustva u nastavi s djecom i situacijama koje se događaju u svakodnevnom radu, kao i posljedicama koje neko pravilo može imati. Praksa u zapadnim zemljama je pokazala da je apsolutno nužno da glavnu riječ u obrazovanju imaju ljudi koji su dobro upoznati sa stanjem na terenu. Profesori na sveučilištima i znanstvenim institutima te učitelji i nastavnici u školama nisu međusobno postavljeni hijerarhijski, pri čemu bi visoko obrazovanje bilo "iznad" srednjeg i osnovnog i pri čemu bi ljudi iz visokog obrazovanja bili "stručniji" od onih u osnovnom. Naprotiv: riječ je o odvojenim i različitim sustavima za koje se može biti ili stručan ili nestručan, ali nikako "nadređen". Znanstvenici mogu biti savjetnici u pitanjima obrazovanja, ali upravo zbog toga što nisu dio sustava čiju "kvalitetu prate", kako stoji u ovom članku zakona, glavnu riječ moraju imati ljudi sa praktičnim iskustvom i oni kojih se te odluke izravno tiču.

PRIJEDLOZI UDRUGE "NASTAVNICI ORGANIZIRANO" ZA IZMJENU ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

1.

Članak 78. (1) Iznimno od odredbe članka 72. stavka 4. ovog Zakona, u viši razred može prijeći učenik od prvog do trećeg razreda osnovne škole koji je na kraju nastavne godine iz jednog nastavnog predmeta ocijenjen ocjenom nedovoljan (1).

Dodati: ukoliko taj predmet nije Hrvatski jezik ili Matematika

Obrazloženje: Hrvatski jezik i Matematika su ključni za daljnje školovanje učenika i neusvajanje gradiva iz tih predmeta za sobom će povući značajne probleme s usvajanjem gradiva iz ostalih predmeta. Također, gradivo ih Hrvatskog jezika i Matematike se nadovezuje godinu za godinom tako da će učenik koji nije savladao prethodnu godinu ionako morati to naučiti kako bi uopće mogao nastaviti učiti. (Na primjer, ne može se učiti množenje višeznamenkastih brojeva ako se nije naučila tablica množenja. Ili: učenik nije sposoban uopće nastaviti školovanje dok nije naučio sva velika i mala slova.)

2.

Članak 84. (3) Pedagoške mjere zbog povreda dužnosti i neispunjavanja obveza iz stavka 1. i 2. ovog članka izriču se za tekuću nastavnu godinu, osim mjere preseljenja u drugu školu koja se izriče ili za tekuću školsku godinu ili za trajanja osnovnog obrazovanja.

Prijedlog: Umjesto "za tekuću nastavnu godinu" postaviti neki fiksni rok: minimalno godinu dana, a maksimalno do mature ili ispisivanja iz škole.

Obrazloženje: Trenutni sustav pedagoških mjera dovodi do apsurdna da učenik koji je pri kraju školske godine zaradio ukor pred isključenje može sljedeće školske godine nastaviti s nizom prekršaja ispočetka, kao da se ništa nije dogodilo, čime se šalje pogrešna poruka njemu, a pogotovo ostalim učenicima. Ukoliko se ponašanje u međuvremenu primjetno popravi, isto tijelo koje je izreklo pedagošku mjeru može tu mjeru i ukinuti.

3.

Prijedlog: Uvesti pedagošku mjeru suspenzije učenika s nastave.

Obrazloženje: Neodstranjivanje ekscenog učenika s nastave ugrožava i krši cijeli spektar prava ostalih učenika: pravo na sigurnost, pravo na obrazovanje. Jasno je da od takvog učenika ne treba dići ruke, ali treba poslati jasnu poruku svim učenicima da je ekscesno ponašanje neprihvatljivo i da će se sankcionirati. Što se tiče "oduzimanja pravo na obrazovanje" učeniku koji je odstranjen s nastave, to je floskula jer pravo na obrazovanje nije isto što i pravo na sjedenje u školskoj zgradi. Ukoliko dijete bolje funkcionira u drugačijem okruženju, to mu onda treba i omogućiti.

4.

(Čl.84)(6) Do okončanja postupka izricanja mjere isključenja iz srednje škole ravnatelj može trenutačno udaljiti učenika iz odgojno-obrazovnog procesa.

Briše se: "iz srednje škole".

Obrazloženje: Činjenica da je osnovna škola obavezna ne znači da je učenik obavezan provoditi vrijeme u školskoj zgradi, pogotovo ako tim boravkom ometa druge učenike u onome zbog čega su došli u školu. Školi treba dati mogućnost da učenika s posebno ekscenim ponašanjem ukloni iz blizine drugih učenika te nastavnika dok se ne poduzmu koraci kako bi se to ponašanje uklonilo.